

Sander en Martijn Sinac

Niet alle schepen achter ons verbrand

Op 3 tot 4 uur rijden vanaf Madison (Wisconsin), vinden we de Eagle Eye Farm Inc. van 2 enthousiaste Nederlandse jongemannen Sander (31) en Martijn (27) Sinac. Wat zijn hun beweegredenen en ervaringen om zich hier al vanaf 2013 in deer- en bearcountry te verstoppen?

Thorp, het dichtstbijzijnde dorp, ligt op 20 minuten rijden. Willen ze een keer uit gaan eten, de dichtstbijzijnde stad waar dat kan ligt op een uur rijden van de farm. Minneapolis ligt op 2 uur en Chicago op 6,5 uur. Mobiel zijn ze soms slecht te bereiken waardoor ze af en toe digitaal afgesloten zijn van de rest van de wereld. Tijd om ruzie te maken hebben de broers niet. Ze zijn druk. Waarom? Omdat ze een droom hebben. Omdat de drang om nertsenhouder te worden te groot was om deze droom op te geven toen de politiek daar in

Nederland een stokje voor stak. Van generatie op generatie zijn de Sinac's nertsenhouder. Thuis in Borssele vonden ze voorheen Zeeland nog ver weg. Hier draaien ze hun hand niet om voor een paar honderd kilometer meer of minder. We bezoeken hen in combinatie met een werkbezoek aan United vanwege de opening van die fabriek in mei jl. Tijdens de 4 uur durende rit van Madison naar Thorp ligt her en der verspreid een aangereden 'deer' langs de weg. Zelf zagen Sander en Martijn onlangs vanaf de farm nog 2 zwarte beren rondsnuffe-

Jacqueline Manders,
PR & Communicatie

len. Al wandelend over hun mooie farm vertellen zij enthousiast en vrolijk hun verhaal. Inclusief alle genomen en nog steeds te nemen hobbels en tegenslagen.

Beginnen bij het begin. Waarom Amerika?

Sander en Martijn waren 27 en 24 toen de politiek in Nederland een streep zette door hun droom. Ze hebben in diverse landen de mogelijkheden bekeken. Letland, Spanje, Polen. Na een stage in Medford (op ruim een half uur rijden van Thorp) kozen ze vooral voor de politieke rust, en zoveel mogelijk zekerheid voor de toekomst. Wat betreft de nertsenhouderij-staten Ohio en Utah maakten ze zich zorgen over te veel AD dus werd het Wisconsin. Het tijdsverschil met Nederland is 9 uur. De vlucht daar naartoe 7 uur. Eind juli 2013 kochten ze 240 acres (ongeveer 100ha) open veld. Ze kozen voor een regio zonder AD en met een voerkeuken en pelzerij in de buurt. Met hulp van een emigratieadvocaat en het Amerikaanse consulaat in Amsterdam kregen ze na 5 maanden eindelijk een visum. Na 2 jaar moet je dan een dagje de grens over en kun je weer terug. Het visum is in totaal 5 jaar geldig. Volgend jaar zijn die eerste 5 jaar om.

Hier stond dus in 2013 nog helemaal niks?

"Nee we hebben er bewust voor gekozen om zelf te bouwen. Om helemaal blanco te beginnen. Gedurende de beginfase mochten we hier nog niet zijn. Hadden we nog geen visum. Pas in december emigreerden we. Om te beginnen moest de grond vlak gemaakt worden. Met heel veel machines is hier de boel toen in twee weken tijd afgegraven, opgeschoven en zijn er 1000 vrachtwagens gravel ingereden. Er moest stroom aangelegd worden. Ingewikkeld vanwege de speciale stekkers voor 220V. De hele regio loopt erg achter op alle gebieden. Veel bedrijven werken nog met een fax omdat email niet werkt. Mobiele telefoons hebben slechte ontvangst en ook de wegen bevroren elke winter opnieuw waardoor het wegdek veel te wensen overlaat. Repareren doen ze wel, als je maar betaalt! Begin 2013 zijn we meteen

de pelsdierenhouder

begonnen met de bouw. Je moet er rekening mee houden dat het hier ongelooflijk koud kan zijn waardoor alles maanden stil ligt. April 2014 zouden de eerste nertsen komen. Dan moesten we er klaar voor zijn. Afgelopen winter was het ook heel koud hier. Vandaag is, na weken met regen en een echte orkaan, eindelijk de eerste droge dag. Bij een temperatuur van -32°C in de eerste week en -10°C in de tweede hebben we in 2014 onze nertsen zelf gepaard in Medford. Dat verliep gelukkig prima. Ook dit jaar hebben we goed gefokt. We zijn begonnen met 5000 fokteven. Dat was voor toen meer dan genoeg. Inmiddels hebben we er 8000. Daar laten we het voorlopig even bij. Op dit moment hebben we de kleurslagen Wit, Wild, Mahogany, Palomina, en Standaard. De bedoeling is om 1 kleurslag te vervangen waardoor we uiteindelijk 50% Standaard gaan houden. Tot op heden zijn we AD-vrij en dat proberen we natuurlijk kost wat kost te blijven. We zitten in een prima gebied met in de wijde omgeving zo'n 15 andere bedrijven waaronder een aantal Nederlanders. De familie van Ansem zit op 40 minuten rijden, Jaspers op 2 uur, Leeyen op 10 uur en Van Deurzen op 13 uur hier vandaan. Op de veiling spreken we regelmatig mensen maar we proberen wel zo min mogelijk bezoekers op de farm te ontvangen. Dat klinkt onvriendelijk maar iedereen begrijpt dat."

Dag in dag uit 24 uur lang bij elkaar. Hoe doen jullie dit zonder ruzie te maken? Hoe zit het met personeel?

"We hebben een duidelijke taakverdeling. De een regelt alles buiten, de ander binnen. Ook de rennen en nachthokken maken we bijvoorbeeld zelf. We weten precies van elkaar wat we moeten doen. Daar zit al 4 jaar lang een duidelijke structuur in en is nooit een probleem. Dat kunnen we niet zeggen over het personeel. Ik denk dat we wel al zo'n 50 verschillende medewerkers 'versleten' hebben. Dat ligt niet aan ons hoor. Velen vinden het werken op de farm 's winters gewoonweg veel te koud. -30°C komt hier echt wel eens voor en het koudste wat wij meegemaakt hebben is -46°C . Dan is het zaak om alles draaiende te

houden terwijl het voer al bevroren onderweg van de silo naar de sheds. Je ziet de nertsen het voer dan ook regelmatig naar het nachthok brengen. Dat betekent voor ons vaak krabben. Ik zeg silo maar dat is pas sinds heel kort. Daarvoor kregen we het voer aangeleverd in bakken. Heel bewerkelijk. Ook het Forelco-systeem moeten we in de winter goed in de gaten houden, dat de verwarming goed werkt en er voldoende druk op het water blijft staan. Wanneer dat niet het geval is ben je uren bezig om het te ontdooien. 1 dag zonder water kan in noodgevallen maar 2 is echt te veel. Andere medewerkers willen niet in het weekend werken. Er wordt hier niet gewerkt met contracten. Iedereen is van beide kanten vrij om zelf te vertrekken of om iemand te ontslaan. We werken hoofdzakelijk met Mexicanen. Zij zijn echt goed met beesten en geven er ook echt om. Wanneer een ander bedrijf te weinig personeel heeft en de lonen omhoog gooit vertrekken ze meteen. Als er 1 stopt gaan ze zo allemaal mee. Zo worden we regelmatig tegen elkaar uitgespeeld. Om die reden hebben we onlangs een huis voor hen gekocht in Thorp. Met een eigen plek biedt je hen toch iets extra's. Het duurt daarbij best lang voordat iemand echt goed kan voeren. Best balen dat je steeds met nieuwe mensen moet beginnen. Eerst zaten we op 8\$, nu al op 13,50 \$ per uur. Kortom: goed personeel is een probleem. Je krijgt op deze manier wel overal verstand van. Vooral omdat het vreselijk lang duurt voordat hier iemand aanwezig is om een probleem te verhelpen! Alles staat ook altijd vast bij de douane. Twee maanden voordat de nertsen zouden komen zou de voerwagen al hier moeten zijn. Die kwam pas 1 dag daarvoor. Daarnaast moet je hier altijd rekening houden met het weer. In oktober kan het al volop sneeuwen en met een beetje pech ligt die sneeuw er tot eind april. Eventueel grond-

> Interview

werk moet voor november allemaal klaar zijn. Daarna krijg je geen paal meer in de grond. Schoonspuiten doen we dus ook niet. Wel halen we de haren weg. Wij begonnen in september 2013 met de bouw en in december stond alles er. Zo'n shed van 150 meter lang bouwden ze met 15 man met behulp van vooral een goed spijkerpistool in een week tijd. Onze werknemers werken van 7.30 uur tot 17.00 uur maar zelf kennen we hier geen 8 uurse werkdag. Hier focussen we ons eigenlijk 24 uur per dag alleen maar op werken. In het begin gingen we zelden naar huis. Inmiddels proberen we wel om en om elke 2 maanden minimaal voor een lang weekend naar Nederland te gaan. In een rustige periode komen er ook wel eens sporadisch gezellig vrienden langs. Dan gaan we bijvoorbeeld met ze naar Madison, Milwaukee of Las Vegas."

Jullie zeggen 'naar huis'. Dit voelt na 4 jaar nog steeds niet als thuis? Is het dit allemaal waard?

"Jazeker wel. Of we het opnieuw zouden doen? De plek is perfect en, eerlijk is eerlijk, je kunt je hier niet op voorbereiden. Je moet het gewoon ervaren. Je kunt thuis op je kantoorje plannen en budgetten opstellen maar uiteindelijk klopt daar toch niks meer van en pakt alles anders uit. Je komt de gekste onverwachte dingen tegen. Je slaat een paar waterputten voor je watersysteem blijkt er plotseling heel veel roest in het water te zitten. De farm hebben we nu langzamerhand aardig op orde, evenals ons huis, maar echt thuis zal het hier voor ons nooit worden. Dat is ook nooit de bedoeling geweest. Wij hebben niet alle schepen achter ons verbrand hoor. Nertsen zijn gewoon leuke dieren en wij fokken hier in Amerika ook nog eens hele mooie met een goede kwaliteit pels. Ons pupgemiddelde is bij de witte wat minder maar over het algemeen heel goed. Ook de gezondheid van de dieren

houden we heel goed in de gaten. Elke twee weken komt hier een dierenarts om de dieren te controleren. Dieren die uitvallen sturen we ook regelmatig naar het laboratorium om precies te achterhalen wat er mis was. Mooie, gezonde nertsen houden, daar was het allemaal om begonnen. We hebben allebei de HAVO gedaan en zijn beiden nog aan een vervolopleiding begonnen maar zijn daar ook allebei weer mee gestopt om verder te kunnen gaan in de nertsenhouderij. We zijn hier dan ook puur voor de nertsen. Amerika is toch een apart land waar je bijvoorbeeld opgroeit met elke dag op school het volkslied. Je blijft hier toch een Europeaan. Het is hier onder de nertsenhouders ook meer ieder voor zich. In Nederland zien we elkaar meer als collega's, hier ben je toch eerder elkaars concurrenten."

Wie weet komt een van jullie, of misschien wel allebei, een schone jonge Amerikaanse dame tegen?

"Ik zou eerlijk gezegd niet weten waar. We komen hier nergens. Mocht dat zo zijn dan zien we dan wel weer verder. Wij zijn in Nederland geboren en ons privé-leven speelt zich af in Nederland en dat blijft ook zo. Wij blijven Nederlanders in hart en ziel. Het is een groot voordeel dat we met z'n tweeën zijn. Het plan is om elkaar in de toekomst, eventueel met een goede manager erbij, af te gaan wisselen. Gedurende het 1e jaar zijn we maar 1 keer naar huis geweest. In het tweede jaar 2 keer. Nu kunnen we allebei 4 of 5 keer per jaar heen en weer. We hebben gewoon 5 jaar van ons leven hierin geïnvesteerd en dat het ver van huis was had ook voordelen. Je hebt nul afleiding en kunt alles op je eigen manier doen. Gedurende de drukke paartijd, werptijd en pelstijd zullen we altijd veel samen hier zijn. Wanneer we nu naar huis gaan hebben onze vrienden, die we al kennen vanaf de peuterspeelzaal, altijd onze agenda's volgepropt met

festivals en feesten. Wisconsin is vier keer zo groot als Nederland maar heeft maar ruim 5 miljoen inwoners waarvan het merendeel in Madison en Milwaukee woont. De rest stelt niks voor. Even om geen verkeerd beeld te schetsen: als we ons niet hoeven te focussen op de nertsen houden we echt wel van gezelligheid en feestjes hoor."

Nog even een paar technische puntjes. Al wandelend over de farm zagen we 'jump-up' nachthokken boven op de ren?

"Klopt. Daar zetten we na het verspenen bijvoorbeeld de fokteven apart in die nog een jaar blijven. Zij slapen dus boven. Wanneer ze honger krijgen moeten ze naar beneden om te eten. Die omgekeerde wereld zorgt voor extra beweging en daardoor ook extra lengte. Ze eten daardoor wel meer (zo'n 200 tot 300 gram) maar worden daardoor ook groter. Ze zitten in deze nachthokken ook goed beschermd en lekker warm met veel stro. Het is bovendien erg makkelijk paren in deze jump-up nachthokken en ze zijn heel makkelijk schoon te maken. De 'Standaard' dieren zijn prachtig met heel fijn tophaar maar in zijn algemeenheid wel kleiner. We wegen wel alle dieren maar meten doen we (nog) niet. Als ze staan zie je al hoe lang ze ongeveer zijn. De kleine dikkere dieren krijgen een kaartje op de ren. We pelzen vanaf 10 november tot 20 december. In verband met de verschillende kleurslagen zijn we tijdens het pelzen van de lichte kleurslagen tussentijds al weer bezig met het wegen van de Standaard-dieren."

De woorden winter, sneeuw en vorst zijn al vaak gevallen. Geeft het doek aan de zijkant van de sheds voldoende bescherming voor de dieren?

"Ja in de winter sluit het helemaal af tegen sneeuw en wind. Dat is ook echt nodig. In de zomer biedt het bescherming tegen de zon en heeft de wind aan de andere open kant vrij spel. In de zomer kan de temperatuur hier ook aardig oplopen, dan voeren we 's avonds nog

een keer extra. Om het onszelf nog wat gemakkelijker te maken hebben we onlangs gravel laten storten tussen de sheds om het vele water beter op te vangen en niet meer te hoeven maaien. Dat gras zag er wel leuk uit maar was toch een tijdrovende bezigheid."

Ik zie verschillende kleuren kaartjes aan de rennen, lampen in de sheds, en konijnen drinkflesjes in de schuur? Hier wordt niets aan het toeval overgelaten?

"Inderdaad. Wanneer we iets doen proberen we het op zijn minst zo goed mogelijk te doen. We gaan er vol voor. Vanaf 16 maart tot 10 mei lichten we zodra het donker wordt bij tot maximaal 21.30 uur. De groene kaartjes geven aan dat de dieren geworpen hebben vóór 25 april, de blauwe kaartjes vóór 26 april en de rode kaartjes daarna.

Nesten met meer dan 4 pups krijgen 2 weken lang extra water in het nachthok. We gebruiken daarvoor konijnen drinkflesjes die we op hun kop door het gaas hangen. Het is ongebruikelijk maar de pups ruiken meteen dat er water is. Ze beginnen er ook meteen aan en drinken echt dagelijks zo'n flesje leeg. Je ziet ook gewoon dat ze er echt baat bij hebben. Dat lijkt ingewikkelder en meer werk dan het is. We zetten die flesjes keurig in lange rijen in een bak (zonder de dop erop natuurlijk). We gebruiken een buis, waarin de gaatjes precies op de goede afstand van de flesjes zitten, als een soort waterslang. Je draait de kraan open en vult zo een hele rij flesjes, en dat rij na rij, in een keer. Werkt prima! "

En hoe zit het met de omheining met die prachtige rolpoort?

"Een omheining heb je hier echt nodig tegen

dieren uit het wild. Die beren dat was geen grapje. Die hebben we echt (weliswaar op afstand maar toch) gezien. Hier lopen ook veel herten, racoons en stinkdieren rondom de farm. Zij kunnen natuurlijk AD-drager zijn. Bij vooral die laatstgenoemden, de stinkdieren, is dat bijvoorbeeld best moeilijk aan te tonen. Je neemt natuurlijk geen enkel risico. Tja, op onze omheining staat dus ook altijd stroom. Ook nog goed tegen ongenode menselijke gasten."

Jullie hebben nog veel grond over. Liggen daar nog plannen voor in de kast? En is er nog een rol voor vader Sinac in dit geheel?

"Ja de rest van de grond hebben we verhuurd aan een buurman of gebruiken we om de mest op kwijt te kunnen. Uiteindelijk moet het hier vol komen staan. (zie foto). Op het gedeelte dat hier nog braak ligt vanaf de sheds tot aan de schuur is nog plek voor 5 sheds. Meteen het eerste jaar dat we hier begonnen stortte de markt in. Dat had allemaal iets makkelijker gekund. Ook de kostprijs is hier gewoon heel hoog. Voorlopig houden we het nog even bij wat we nu hebben maar ooit in de toekomst willen we inzetten op meer Standaard. Pa wordt dit jaar 60 en vond het welletjes. Hij vermaakt zich prima in Nederland en laat het helemaal aan ons. 1 keer per jaar komt hij gezellig een weekje op bezoek. We hebben natuurlijk vreselijk pech gehad dat we net begonnen in een mindere tijd met slechte pelzenopbrengsten. Als de prijzen wat aantrekken en we hetzelfde personeel beter vast kunnen houden, bouwen we hier uiteindelijk de boel nog mooi vol. Plannen genoeg maar voor nu zijn we tevreden."

